

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

ФИЛОЛОГИЯ, ӘДЕБИЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИИ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ

VI Бағызбаева оқулары

ЗАМАНАУИ ФИЛОЛОГИЯНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МЕН БОЛАШАҒЫ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
80 жылдығына арналған халықаралық ғылыми конференция материалдары

Алматы, 25 сәуір 2014 жыл

VI Бағизбаевские чтения

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОВРЕМЕННОЙ ФИЛОЛОГИИ

Материалы международной научной конференции, посвященной 80-летию
Казakhского национального университета имени аль-Фараби

Алматы, 25 апреля 2014 года

Алматы
«Қазақ университеті»
2014

Оқушының білімге деген қызығушылығын ояту, белсенділігін қалыптастыруда сабақты түрлендіріп өткізудің маңызы ерекше. Осыған орай еліміздің дамуына білім мен ғылымның әсер етуі үшін дүние жүзілік кеңістігіне ену, оқыту жүйесін заман талабына сай үйлестіре алуға, оқу - әдістемелік жүйеге жаңа талаптар қойылуда. Осы тұрғыдан алғанда бүгінгі күнде мұғалімдерге білім берудің тиімді жолдарын қарастыру, өзі таңдай білу еркіндігі тиіп отыр.

Ж.Аймауытов: «Сабақ беру үйреншікті жай ғана шеберлік емес, ол жаңадан жаңаны табатын өнер» деген екен. Сондықтан қазіргі таңда жаңа технологияны пән ерекшелігіне қарай қолдана білу – оқытудың мақсатына жетудің бірден-бір жолы

Республикамыздағы білім беру жүйесі қазіргі кезеңде өзгерістер мен өскелең талаптар мен қажеттіліктерге баса назар аударып, отандық білім саласына әлемдік білім кеңістігіне бағыттауға бетбұрыс жасауда. Бұл әрине мектептегі білімді саналы деңгейге көтеруге арналған бетбұрыс. Ұстаздың кәсіби қызметінің деңгейін көтеру, оқу үрдісін бірізділендіру мақсатында әр мұғалім өз мүмкінділігіне қарай оқу үрдісіндегі жаңа технологиялары пайдалануда. Білім беру үрдісінде мынадай технологияларды

- дамыта оқыту технологиясы;
- деңгейлеп саралап оқыту технологиясы

модульдік оқыту технологиясы

- сын тұрғысынан ойлау технологиясы
- ойын технологиясы

түрлерін пайдалана отырып, сабақты түрлендіре өткізу әр мұғалімнің білімі мен біліктілігіне сын. Оқытудың қазіргі технологияларын оқыту үрдісінде қолдану, оқыту технологиясына қызығушылығын таныту, оны қою, оның мақсат, мазмұнын, болашағын түсініп, іс-жүзіне асыра білу белгілі бір жүйелі дайындықтың нәтижесі болып табылады. Әрбір технология бір-біріне ұқсамайды, тек дұрыс пайдаланып, шәкірт жүрегіне дұрыс жол таба білу керек.

Қорыта айтқанда, инновация – жаңалық жеткізуші, жаңаланып жатқан жүйеге өзгеріс беретін құрал. Басқарудағы жаңалықтар мен қисынды құрылымдарды қамтиды. Өз даму айналымда инновация белгілі кезеңдерден өтеді. Атап айтқанда: идеяның туындауы, мақсат белгілеу, жаңалық идеясын ойластыру және әрекет бабына келтіру, жаңалықты іске асыру, тарату және жайылу инновациялардың іске асу кезеңдері, жаңалықты қабылдап, игеруші ұжымның даму кезеңдерімен тығыз байланысты. Мектепке дейінгі кезең жеке тұлғаның даму іргетасы, оқу әрекетін қалыптастырудың ең қуатты кезеңі. Бұл сатыдағы баланың есте сақтау қабілеті, қабылдауы төмен болғанмен білуге құштарлығы зор болады. Ересек пен баланың бақылау, талқылау және тәжірибе жасау барысында проблеманы шешу әрекетінің субъектілері ретіндегі тең құқылы ізденісін жүзеге асыру болып табылады.

Әдебиеттер

1. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. 17.01.2014
2. «Қазақстан мектебі» // 2010 жыл.
3. Мұғалім // Интернет сайтынан, 2010 жыл.
4. В.С. Кукушкин. Педагогикалық технологиялар. Алматы. 2002.

Суттибаев Н.А.

Исабаева Б.К.

Абылқасова А.Б.

*әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жаратылыстану
факультеттеріне арналған шетел тілдері
кафедрасының оқытушылары,
Алматы қ.*

Шетел тілі мұғалімінің инновациялық даярлығын қалыптастыру тұжырымдамасы

Қазақстан Республикасының «Қазақстан-2050» стратегиясында қалайтындардың барлығы үшін қашықтан оқытуды және онлайн режимінде оқытуды қоса, отандық білім беру жүйесіне инновациялық әдістерді, шешімдерді және құралдарды қарқынды енгізу [1].

Елімізде білім берудің басты мақсаты – білім алып, білік пен дағды машыққа қол жеткізу ғана емес, солардың негізінде дербес, әлеуметтік және кәсіби біліктілікке ақпаратты өзі іздеп табу, талдау

және ұтымды пайдалану, қарқынды дамып жатқан бүгінгі дүниеде өмір сүру және білікті маман болып табылады.

XXI ғасырда қоғам мен мемлекет дамуының ең басты тетігі білім болып табылатыны мойындалды, оған ғасырлар тоғысында білімді халықаралық деңгейде дамытудың бағыттарына арналған реформалардың, соның ішінде Болон үрдісінің қарқынды дамуы дәлел. Қазақстандағы білім беру саласындағы жүйелі өзгерістер әлемдік деңгейдегі болып жатқан жаңашыл бастамалармен үндесіп отыр:

- Қазақстан Республикасының «Қазақстан-2050» стратегиясы; [1].
- Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы; [2].
- Қазақстан Республикасының 2005-2010 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік білім бағдарламасы; [3].
- Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты; [4].
- Қазақстан Республикасының «Білім туралы заңы» (27.07.07 № 320 ІІІ ҚРЗ); [5].

Үшінші мыңжылдық –күзиреттілік білім беру жағдайында оқытушының инновациялық даярлығын қажет ететін жаңа формацияның оқытушының инновациялық іс-әрекетінің кезеңі.

Инновациялық үрдіс білім беру жүйесін жаңарту және дамыту ғана емес қоғамның, Қазақстанның өз дамуындағы жаңа серпіліс жасау қарсаңында жаңа қоғамның, жаңа әлемнің жаңа оқытушының қажеттілігінен туындаған үрдіс.

Күзиреттілік білім беру жағдайындағы инновациялық үрдіс-нысанның, педагогикалық идеяның деректер мен тұжырымдамалардың, теорияның әдіс тәсілдердің жаңа сапалық өзгерістерін қамтамасыз ететін үрдіс. Педагогикалық қауымдастық сұранысын қанағаттандыратын, қоғамдық педагогикалық құндылықтарына сәйкес жаңаны меңгеру, қолдау, талдау, салыстырмалы бағалау.

Қоғамдағы білім беру саласындағы инновациялық үрдістер мен реформалар педагогика ғылымына «инновациялық білім», «инновациялық даярлық», «инновациялық іс-әрекет», «инновациялық технология», «оқытушының инновациялық даярлығы» және т.б. өмірде жүзеге асуда.

Әр ғылымдарда соңғы жылдары «инновация», «технология» терминдеріне әр түрлі анықтамалар берілуде.

Инновация дегеніміз –жаңа мазмұнды ұйымдастыру, жаңалық енгізу, жаңа үлгілердің бағытындағы нақты әрекет, нақтыланған мөлшердің шегінен шығатын кәсіптік іс-әрекеттің жаңа сапалы деңгейіне көретілуі, жаңа нәтижесі қамтамасыз ететін теориялық, технологиялық және педагогикалық іс-әрекеттің біртұтас бағдарламасы[6].

Инновациялық іс-әрекет – педагогикалық еңбектің сапасын арттыратын оқу –тәрбие үрдісін жаңа бағытта құру бойынша түбегейлі өзгерістер мен ерекшеленетін жаңаша іс –әрекет [7].

Технология – бұл қандайда бір істе, өнерде қолданылатын амал-тәсілдердің жиынтығы, дидактикалық жүйенің құрамдас бөлігі.

Педагогикалық технология – тұтас педагогикалық үрдісінің мақсатына жету үшін білім алушы мен оқытушыға бірдей қолайлы жағдай тудыра отырып заманауи оқу құрал-жабдықтарын, әдістемелік кешендерді жүйелі пайдалануды көздейтін оқытушы мен білім алушының бірлескен іс-әрекетін жобалаудың жан-жақты ойластырған жүйесі. [8, 208-б]

Оқытушының инновациялық даярлығы – оқытушының инновациялық педагогикалық технологияны меңгеруі және оның өз іс-тәжірибесінде пайдалана алуына қажетті жаңа білім, білік, дағдыны меңгеруі.

Оқытушының инновациялық даярлығын қалыптастыру инновациялық білім беру мен оқыту арқылы жүзеге асырылады. [9, 258-б]

Инновациялық оқыту дегеніміз –қазіргі кезеңдегі әлеуметтік, мәдени ортадағы инновациялық өзгерістерді жете қарастыратын үрдіс және оқу, білім беру әрекетінің нәтижесі.

Сонымен, оқыту оқытушының инновациялық даярлығын қалыптастыру үшін оларға инновациялық білім беріп, инновациялық оқыту жүргізілуі тиіс. Бұл үшін оқытушының инновациялық даярлығын қалыптастыру тұжырымдамасын жасау және оны жүзеге асыру керек [10].

Тұжырымдаманың мақсаты – құзиреттілік білім беру жағдайында инновациялық педагогикалық технологияны меңгеру арқылы мұғалімнің инновациялық даярлығын қалыптастыру.

Заманауи оқытушылар ғалым –педагогтердің соңғы жылдары жүргізген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижесінде педагогикалық инноватика, педагогика ғылымының жеке саласы ретінде, жеке ғылым ретінде өз мәртебесін алды. «Педагогикалық инноватика» және «педагогикалық технология» арнайы оқу пәндерінің мақсаттары, міндеттері, нысаны-пәні, күзиреттері, дәстүрі, факторлары, ұстанымдары, заңдары, заңдылықтары, теориялары, көздері, ұғымдары, терминдері мен категориялары анықталып, олардың әдіснамасы, теорисы мен тәжірибесі жасалынды [11].

Сонымен шетел тілі сабағында заманауи технологиялар, тілді белсенді оқытудың түрлері мен әдіс-тәсілдерін жүзеге асыруды қамтамасыз етеді.

Білім алушылардың интеллектуалдық потенциялын дамытуға, қатысымдық құзыреттілігін қалыптастыруға, өз бетімен білім алу біліктіліктерін қалыптастыруға, ақпараттық оқу, зерттеу әрекетін ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Білім алушының білімге деген қызығушылығын кешенді ұсынатын және көру, есту негізінде қабылданатын ақпаратты құбылтып өзгертетін құралдар арқылы арттырады.

Әдебиеттер

1. «Егемен Қазақстан» газеті, «Қазақстан – 2050» стратегиясы 15/12/2012. – Астана, Ақорда 2012.
2. «Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы»; – «Егемен Қазақстан» газеті, 9.01.2004 ж.
3. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2005-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. – «Егемен Қазақстан», 16 қазан, 2004.
4. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты» – <http://www.nao.kz/library>.
5. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. – Астана, 2007.
6. Кларин М.В. «Педагогическая технология в учебном процессе» Анализ зарубежного опыта. – Москва, Знание, 1989.
7. Бұзаубақова К.Ж. «Жаңа педагогикалық технология». – Тараз, 2003, 208 б.
8. Бұзаубақова К.Ж. «Мұғалімнің инновациялық даярлығын қалыптастыру». – Алматы, Жазушы, 2006, 258 б.
9. Ляудис В.Я. «Инновационное обучение и наука: научно-аналитический обзор». – Москва, РАН, 1992.
10. Сластен В.А., Подымова Л.С. «Педагогика: инновационная деятельность». – Москва, ИЧП Издательство «Магистр», 1997.
11. Ивахнова Л.А. «Научные основы подготовки учителя к конструированию содержания учебных предметов». – Москва, Просвещение, 1980.

Талипова А.Ю.

*учитель русского языка и литературы
школы-гимназии № 44
г. Алматы*

Актуальность программы элективного курса «Трудные случаи русской орфографии и пунктуации» в условиях подготовки учащихся старших классов к итоговой аттестации

Доказано, что русский язык считается одним из самых трудных школьных предметов. Это достаточно сложная дисциплина, требующая большого труда. Главное внимание учителя должно быть сосредоточено на формировании орфографической и пунктуационной грамотности учащихся и их речевом развитии, а также на прочном усвоении тех знаний, которые являются основой для применения правил правописания и овладения речевыми нормами. К сожалению, в последние годы происходит резкое падение интереса школьников к русскому языку как учебному предмету и, как следствие, снижение грамотности, культуры, проявление косноязычия, неумения правильно, логично выразить свою мысль. Постепенно безграмотность школьная переходит в безграмотность студенческую и неминуемо – в безграмотность дипломированных специалистов и т.д.

Опыт в школе показывает, что школьники усваивают большой объем информации лишь до 8 класса, после этого наблюдается спад. Орфография в структуре школьного курса в 9 классе не выделена в качестве самостоятельного раздела. Это приводит к угасанию орфографических умений и знаний и осложняет процесс обучения грамотному письму.

Особую трудность представляют такие темы как синтаксис простого и сложного предложения; орфография причастий (наличие общих признаков у прилагательных и причастий (неумение разграничивать их приводят к устойчивым ошибкам в написании Н и НН в суффиксах причастий и прилагательных); наречий (поскольку написание многих наречий не подчиняется общим правилам); частиц (так как правильность их написания во многом определяется умением учеников приводить в систему знания о частях речи), правила написания частиц НЕ и НИ, которые не отличаются достаточной четкостью и т.д.

В связи с наличием общих признаков у причастий и деепричастий сложным для учащихся бывает обособление причастных и деепричастных оборотов. Это диктует необходимость постоянного возвращения на уроках к ранее изученному с целью отработки умений и навыков, чему и способствует программа элективного курса «Трудные случаи русской орфографии и пунктуации».

<i>Бекмашева Б.Н., Темирбаева Г.С., Махарова Г.С.</i> Шетел тілін оқытуда жаңа технологияны қолдану әдісі	160
<i>Гумарова Ш.Б., Рустемова А.И.</i> Использование интернет ресурсов на занятиях английского языка как средство повышения конкурентоспособности будущих специалистов	163
<i>Екшембеева Л.В.</i> Механизмы динамики процесса усвоения русского языка	164
<i>Жаутикбаева А. А., Нуржумаева К.А.</i> Инновационные технологии в обучении иностранному языку проблемный метод обучения	170
<i>Капасова Д.А., Чекина Е.Б.</i> Содержание курса «Профессионально ориентированный русский язык»	174
<i>Кенжеева К.Т.</i> Обучение студентов начальным этапам сопоставительного анализа	177
<i>Рахметова В.Ж.</i> Организация самостоятельной работы студентов при изучении иностранного языка в неязыковом вузе	180
<i>Смағұлова А.С., Бекмашева Б.Н.</i> Жаңа инновациялық технологияның тиімділігі	182
<i>Суттибаев Н.А., Исабаева Б.К., Абылкасова А.Б.</i> Шетел тілі мұғалімінің инновациялық даярлығын қалыптастыру тұжырымдамасы	183
<i>Талипова А.Ю.</i> Актуальность программы элективного курса «Трудные случаи русской орфографии и пунктуации» в условиях подготовки учащихся старших классов к итоговой аттестации	185
<i>Тастемирова Б.И., Махарова Г.С.</i> Некоторые способы перевода научного текста	188
<i>Тутеева Н.К., Тутеева А.К.</i> Реализация принципа связи теории с практикой как основа дуального образования	191

IV. МОЛОДЫЕ УЧЕНЫЕ О ЯЗЫКЕ И ЛИТЕРАТУРЕ

<i>Ахмедов А.А., Джолдасбекова Б.У.</i> Мотив смерти в романах Достоевского «Идиот», «Преступление и наказание» и Юкио Мисимы «Золотой храм», «Исповедь маски»	195
<i>Акышбаева Г., Когай Э.Р.</i> Типы заголовков в газетном тексте	198
<i>Әзизова А.О., Джолдасбекова Б.У.</i> Қазіргі қазақ прозасында фольклорлық үрдістерді пайдаланудағы авторлық шеберлік	201
<i>Әзизова А.О., Джолдасбекова Б.У.</i> Қазақ прозасында өнер такырыбын суреттеудегі жазушы шеберлігі	203
<i>Бектасов М., Джолдасбекова Б.У.</i> Төлен Әбдік «Парасат майданы» және қазақ әдебиетіндегі жаңашылдық	206
<i>Ешниязова З.А., Ли В.С.</i> Лингвистический и правовой аспекты исследования спорного текста	208
<i>Жаукебаева А., Мухамадиев Х.С.</i> Концепты <i>кобыз</i> и <i>домбра</i> как ключевые элементы смысловой организации текста	211
<i>Жаппаркулова К.Н., Бектурганова Г.З.</i> Вклад Абая в развитие русско-казахских культурных и литературно-художественных связей	213
<i>Жанакова И.М., Сарсекеева Н.К.</i> Жанровые особенности романов Н.Веревошкина	216
<i>Қурманбаева Т.С., Ли В.С.</i> «Система» как научное понятие и как научный термин	219
<i>Ма Ронг Ронг, Ли В.С.</i> Деловая беседа в аспекте межличностного общения и межкультурной коммуникации	222